

УДК 338.48 (075.8)

Бут Т.В.

канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Міжнародний туризм як важлива складова частина зовнішньоекономічної діяльності кожної з держав світового співтовариства є однією із найбільших і високоприбуткових галузей світових економік, адже він входить до числа трьох найбільших експортних галузей, поступаючись лише нафтодобувній промисловості і автомобілебудуванню.

Ринок туристичних послуг характеризується високими темпами зростання, розроблюються нові туристичні маршрути, виникають нові види туризму, створюються нові робочі місця, розбудовується інфраструктура, впроваджуються нові технології у сферу туризму.

За даними Всесвітньої ради подорожей та туризму (WTTC), світова індустрія подорожей і туризму виросла з 6,03 трильйонів доларів США в 2006 році і досягла 8,27 трильйонів доларів США до 2017 року, збільшившись в середньому на 2,9% [1]. По всьому світу зростання чисельності середнього класу, збільшення числа подорожей на тисячолітне населення в порівнянні з іншими поколіннями, підвищення рівня обізнаності серед молоді про напрямки подорожей, зростання в соціальних мережах і зниження вартості авіаперельотів збільшило число подорожуючих.

Зростання числа міжнародних туристичних рейсів по всьому світу, і туристичні поїздки є рушійною силою світового ринку подорожей і туризму. За даними Світового банку, кількість міжнародних туристичних рейсів збільшилася з 633,4 млн. у 1995 році до 1,57 млрд. У 2017 році, збільшившись в середньому на 4,2% в період з 1995 по 2017 рік. У 2016 році у всьому світі, згідно WTTC, було отримано близько 76,8% доходів від подорожей від туристичних поїздок, і 23,2% доходу було отримано від ділових поїздок. Зростання числа відпочиваючих з усього світу збільшує обсяг ринку індустрії подорожей і туризму [1].

Втім, на сьогоднішній сектор туризму є одним із найбільш постраждалих у світі від спалаху COVID-19, який впливає як на попит, так і на пропозицію. Це провокуватиме подальший регрес в умовах слабшої світової економіки, геополітичної, соціальної та торговельної напруженості, а також нерівномірної ефективності серед основних виїзних ринків подорожей [2].

Тим часом Міжнародний валютний фонд продукує різні варіанти оцінки впливу коронавірусу на світову економіку вже у нинішньому році. За оптимістичним сценарієм, якщо темпи поширення вірусу будуть високими, а Китай скоро відновить виробництво, світова економіка втратить лише 0,1% від прогнозованого зростання.

Поширення вірусу у нових країнах відлякує туристів, які скасовують свої плани, чекаючи, коли епідемія піде на спад. До того ж, країни Європи, США та Азії запровадили обмеження на кордонах та додаткові перевірки в аеропортах. Деякі авіакомпанії скасували рейси до Китаю та інших країн із високим рівнем зараження корона вірусом – Південної Кореї, Італії та Ірану. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) підрахувала: в першому кварталі 2020 року глобальний дохід від авіаперевезень скоротиться на 4 – 5 мільярдів доларів [2].

Крім того, по всьому світу компанії та уряди країн скасовують заходи: від тижнів моди та конференцій із питань штучного інтелекту до футбольних матчів і карнавалів. І це не лише призводить до збитків для організаторів, а й зменшує потік туристів.

За розрахунками Всесвітньої ради подорожей і туризму (WTTC) спільно з Oxford Economics, коронавірус уже завдав світовій туристичній галузі

близько 22 мільярдів доларів збитків. Переважно це збитки від зменшення кількості китайських туристів, які витрачають найбільше коштів під час відпустки [3].

Водночас у WTTC зазначають, що 90% збитків туристичній галузі приніс не стільки сам вірус, скільки пов'язана із ним паніка.

Глобальні збитки у сфері туризму боляче вдарять по тих країнах, де він є одним із значних джерел доходів. Так, за оцінками ІКАО, Японія втратить у першому кварталі 2020-го 1,29 мільярдів доларів, а Таїланд – 1,15 мільярдів – бо до них приїде менше китайських туристів, ніж зазвичай.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Travel and Tourism Spending Market – Global Industry Analysis, Size, Share, Growth, Trends, and Forecast 2019 – 2027 URL: [https://www.reportlinker.com/p05775452/Travel-and-Tourism-Spending-Market-Global-Industry-Analysis-Size-Share-Growth-Trends-and-Forecast.html?](https://www.reportlinker.com/p05775452/Travel-and-Tourism-Spending-Market-Global-Industry-Analysis-Size-Share-Growth-Trends-and-Forecast.html?utm_source=PRN)

utm_source=PRN (дата звернення: 21.03.2020)

2. Коронавірус призвів до кризи у туристичній галузі України -Держагентство з туризму URL: <https://hromadske.ua/posts/koronavirus-prizviv-do-krizi-u-turistichnij-galuzi-ukrayini-derzhagentstvo-z-turizmu> (дата звернення: 21.03.2020)

3. Економіка в добу «коронавірусної паніки»: проблеми з торгівлею, туризмом і фінансами URL: <https://hromadske.ua/posts/ekonomika-v-dobu-koronavirusnoyi-paniki-problemi-z-torgivleyu-turizmom-i-finansami> (дата звернення: 21.03.2020)